

Satu Taavitsainen sd ym.

Lakialoite laiksi perusopetuslain 32 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

PERUSTELUT

Nykyisen lainsäädännön mukaan alle 13-vuotiaan lapsen koulumatka saa kestää korkeintaan kaksi ja puoli tuntia ja yli 13-vuotiaan koulumatka kolme tuntia. Koulukuljetuksen piirissä on Suomessa päivittäin noin 120 000 lasta, joten koulumatkoihin kuluvalle ajalla on suuri merkitys huomattavan monien kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä päivittäiseen elämään. Itä-Suomessa jo kolmannes lapsista on koulukuljetuksen piirissä. Ei ole lapsen edun mukaista, että hän istuu useita tunteja päivässä autossa turvavöihin sidottuna.

Kunnat ovat viime vuosina lakkauttaneet lukuisia kyläkouluja, mikä on selvästi pidentänyt lasten koulumatkoja, sillä he joutuvat matkaamaan kauempana sijaitseviin isompiin kouluihin. Usein 15 minuutin suora automatka pidentyy jopa tunnin mittaiseksi, koska monet kunnat ovat järjestäneet taksi- ja bussikydyt niin, että koulukyyti ei aja suorinta reittiä kouluun, vaan kiertelee pikkuteitä pitkin keräten oppilaita kyytiin. Matkapahoinvoinnista kärsivät lapset voivat huonosti jo autossa ja ovat aamupäivän ajan koulussa pahoinvoivia. On selvää, että opiskelu kärsii.

Koulujen lakkauttamisilla ja koulumatkareittien pidennyksillä kunnat ovat hakeneet säästöjä perusopetuksessa. Samalla lasten arjen hyvinvointi on heikentynyt, kun koulumatkaan kuluu liian paljon aikaa. Seurauksena on koulukyydin odottamisesta, pitkästä matkasta ja autossa istumisesta väsyneitä oppilaita, keskittymisvaikeutta oppitunneilla ja jopa oppimistulosten heikkenemistä.

Kouluja lakkauttaessaan ja koulumatkajärjestelyjä tehdessään kunnat ovat laiminlyöneet lasten kuulemisen, lapsen edun tarkastelemisen ja lapsivaikutusten arvioinnin asiassa, joka eniten koskee nimenomaan lapsia. Liian monien lasten koulukäynti on vaikeutunut ja arkielämän hyvinvointi heikentynyt. Kuntien kouluverkkoon kohdistuneiden epäonnistuneiden säästöyritysten seurauksena lasten oikeuksien toteutuminen, muun muassa YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 31 artiklassa mainittu lapsen oikeus leikkiin, harrastamiseen ja vapaa-aikaan on jäänyt sivuseikaksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

perusopetuslain 32 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan perusopetuslain (628/1998) 32 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 642/2010, seuraavasti:

32 §

Koulumatkat

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään puolitoista tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kaksi tuntia.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 1.12.2017

Satu Taavitsainen sd
Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Sirpa Paatero sd
Joona Räsänen sd
Kristiina Salonen sd
Jukka Gustafsson sd
Suna Kymäläinen sd
Riitta Myller sd
Ilkka Kantola sd
Lauri Ihalainen sd
Maria Guzenina sd
Pilvi Torsti sd
Satu Hassi vihr
Katja Hänninen vas